

автор | Ю. Короткова,
старший консультант,
трансфертне ціноутворення,
відділ податкових та
юридичних послуг
ТОВ «КПМГ-Україна»

Практичні аспекти застосування методу порівняльної неконтрольованої ціни

Незважаючи на те, що трансфертне ціноутворення було впроваджено в Україні з вересня 2013 р., на сьогодні у платників податків є багато відкритих питань, з вирішенням яких вони залишаються сам на сам. У цій статті ми пропонуємо ознайомитися з деякими практичними аспектами визначення ціни в контрольованій операції за допомогою пріоритетного методу — методу порівняльної неконтрольованої ціни (аналогів продажу).

Нагадаємо, що такий метод базується на порівнянні ціни товарів (робіт, послуг), яка застосовується у контрольованій операції, з ринковим діапазоном цін на ідентичні (а за їх відсутності — однорідні) товари (роботи, послуги) у зіставних операціях¹. Для застосування методу використовують два типи інформації про ціни:

- 1) внутрішні зіставні ціни — ціни в операціях, які платник податку здійснює з непов'язаними особами за ідентичних (однорідних) комерційних умов;
- 2) зовнішні зіставні ціни — ціни в операціях між непов'язаними особами з продажу ідентичних (однорідних) товарів (робіт, послуг) до тих товарів (робіт, послуг), що є предметом контрольованої операції, на зіставних комерційних умовах.

За наявності потенційно зіставних цін на ідентичні (однорідні) товари (роботи, послуги) платник податку може здійснити коригування для мінімізації суттєвих відмінностей між

¹ Критерії зіставності умов операцій визначаються пп. 39.3.3.2 ПКУ.

контрольованою і неконтрольованою операціями, враховуючи такі фактори, що впливають на ціну:

- характеристику товарів (робіт, послуг): фізичні відмінності, якість, строк корисного використання, використані матеріали і технології та ін.;
- умови операції: кількість, знижки під час окремих закупівель, умови поставки, розподіл ризиків, надання додаткових послуг та ін.;
- умови здійснення платежів;
- ринкові умови: географічна територія, розмір ринку, тип ринку, інфляція та ін.;
- бізнес-стратегії: вихід на нові ринки та розширення своєї позиції на ринку, розробка і впровадження нового продукту та ін.

Враховуючи вищенаведені фактори, платник податків виявляє відмінності між контрольованою і неконтрольованою (зіставною) операцією, здійснює відповідні коригування і приймає скориговану ціну зіставної операції як звичайну ціну для контрольованої операції. Однак проведення коригувань повинно бути обґрунтованим, логічним, максимально простим і зрозумілим, щоб у контролюючих органів не виникло додаткових запитань під час здійснення податкового контролю за трансфертним ціноутворенням. Не зайвим буде підкріпити розрахунки відповідними матеріалами (технічними характеристиками, моніторингом цін з різних джерел інформації тощо). Проте у разі неможливості проведення достатньо точних коригувань застосовність

такого методу є обмеженою, оскільки не виконується вимога зіставності операцій.

У ситуаціях, коли предметом контрольованої операції є біржовий товар, для визначення ціни у контрольованій операції використовуються біржові котирування, які є найбільш надійним і правильним джерелом для визначення справедливих (ринкових) цін. Так, наприклад, біржові котирування Аграрної біржі є орієнтиром у питанні визначення ринкових цін на сільськогосподарську продукцію. У разі якщо контракт укладено на Аграрній біржі, його ціна і дата укладення є достовірними даними для контролюючих органів. Однак існують ситуації, коли неможливо знайти біржові котирування у відповідних джерелах інформації. Тому постає питання неможливості застосування пріоритетного методу для визначення звичайної ціни. У такому разі платник податків повинен навести чітку аргументацію щодо неможливості використання методу аналогів продажу, по чергово розглянувши усі офіційно визнані джерела ринкових цін.

Альтернативою використання методу аналогів продажу є зіставлення рентабельності контрольованої операції з ринковим діапазоном рентабельності, що розраховується на основі фінансових показників потенційно зіставних компаній. Водночас товари (роботи, послуги) таких компаній можуть мати відмінності від товарів (робіт, послуг), що є предметом контрольованої операції.